

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **B. N. B.**, státní příslušnost X, nar. X
bytem X,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2025, č. j. MV-13091-5/SO-2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se svou žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „*městský soud*“ či „*soud*“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP“), ze dne 9. 12. 2024, č. j. OAM-50503-11/CD-2024 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Prvostupňovým rozhodnutím OAMP zamítl

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

žalobcovu žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti ze dne 10. 6. 2024 (dále též „žádost“) pro nesplnění podmínek dle § 114 odst. 5 a 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná nejprve popsala pobytovou historii žalobce a průběh správního řízení:
3. Žalobci bylo opakovaně uděleno vízum za účelem strpění na území z důvodu dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců s platností od 8. 7. 2020 do 19. 2. 2021. Poté žalovaná udělila žalobci dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území z důvodu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců s platností od 26. 8. 2021 do 11. 11. 2021. Dále byla žalobci prodloužena platnost dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území z důvodu uvedeného v § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců s platností od 24. 2. 2022 do 23. 6. 2022. Dne 1. 6. 2022 podal žalobce žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, o které nebylo do dne vydání napadeného rozhodnutí pravomocně rozhodnuto.
4. Dne 10. 6. 2024 podal žalobce u OAMP žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti podle § 114 zákona o pobytu cizinců. Jako doklad o tom, že si z důvodů na své vůli nezávislých nemůže cestovní doklad opatřit, předložil čestné prohlášení, v němž uvedl, že s ním ambasáda X v Paříži nekomunikuje, a tedy si nemůže vyřídit cestovní doklad. Doložil rovněž vytisknuté e-maily adresované ambasádě X ze dnů 14. 10. 2024, 4. 11. 2024, 8. 11. 2024, 12. 11. 2024 a 15. 11. 2024, prostou kopii kartičky s objednávkou na ambulanci Urologické kliniky bez jakýchkoli identifikačních údajů a průkaz na vyšetření ze dne 16. 9. 2024 vystavený Dr. M. B. z Ordinance PL Armády spásy, Praha 7. OAMP žalobcovu žádost prvostupňovým rozhodnutím zamítl.
5. Žalovaná se ztotožnila se závěrem OAMP, že žalobce nesplňuje žádnou ze základních podmínek pro vydání cestovního průkazu totožnosti, neboť nemá platné povolení k dlouhodobému pobytu ani se nenachází v jedné ze situací předpokládaných v § 114 odst. 5 a 6 zákona o pobytu cizinců, a proto mu není možné cestovní průkaz totožnosti vydat.
6. V návaznosti na odvolací námitky žalovaná uvedla, že v případě žalobce nepřichází do úvahy vydání cestovního průkazu totožnosti dle ust. § 114 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť mu nebylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ale svědčí mu toliko tzv. fikce pobytu dle ust. § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobcovu dříve udělené vízum za účelem strpění pobytu na území se tedy sice považuje za platné, avšak pouze v souvislosti s jeho žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za stejným účelem, a to do doby, než o ní bude pravomocně rozhodnuto. Fikce pobytu je umělou právní konstrukcí, kterou nelze stavět na roveň plnohodnotnému pobytovému oprávnění, má pouze chránit cizince před nutností opustit území České republiky, než je s konečnou platností rozhodnuto o jeho žádosti, a nikoli mu umožnit podávání dalších kvalifikovaných žádostí vyžadujících povolený pobyt. Žalovaná v této souvislosti citovala z rozsudků Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 29. 3. 2017, č. j. 8 Azs 11/2017-32, a ze dne 28. 3. 2024, č. j. 10 Azs 320/2022-33. Nadto podle § 114 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců lze cestovní průkaz totožnosti vydat, je-li o něj zažádáno za účelem vycestování z území. Žalobce však

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

svou žádostí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpení pobytu na území deklaruje, že mu ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá, z čehož je zřejmé, že nemá v úmyslu z území vycestovat. Z tohoto důvodu žalovaná odmítla rovněž odvolací námitku, že měl OAMP z moci úřední spojit řízení o žalobcově žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti a žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpení pobytu na území. Účel obou řízení je protichůdný, což vylučuje jejich spojení.

Žalobní argumentace

7. Žalobce s právním závěrem žalované nesouhlasí. Má za to, že mu bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o pobytu cizinců, a proto splňuje podmínku stanovenou v § 114 odst. 5 písm. c) zákona o pobytu cizinců pro vydání cestovního průkazu totožnosti. Poukazuje na ust. § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Na žalobce by se tedy po dobu rozhodování o jeho žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem strpení pobytu na území mělo dle zákona o pobytu cizinců hledět jako na cizince s uděleným dlouhodobým vízem za účelem strpení pobytu na území. Žalobci by nemělo jít k tíži, že na rozhodnutí o žádosti o dlouhodobý pobyt čeká již déle než dva roky.
8. Žalobce je přesvědčen, že splňuje rovněž všechny podmínky pro vydání cestovního průkazu totožnosti dle ust. § 114 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců.
9. Žalobce tvrdí, že o cestovní průkaz totožnosti požádal z důvodu, aby byl schopen se dostavit na Velvyslanectví X v Paříži, kde dne 10. 2. 2025 podal žádost o vydání cestovního dokladu X prostřednictvím online registračního formuláře. Tento cestovní doklad na Velvyslanectví X v Paříži si však nebude schopen vyzvednout bez cestovního průkazu totožnosti.
10. Žalobce namítá, že právní názor žalované vede k situaci, kdy žalobci nelze vydat cestovní průkaz totožnosti, dokud mu nebude povolen dlouhodobý pobyt za účelem strpení pobytu na území, a zároveň mu nebude moci být vydáno povolení k dlouhodobému pobytu bez jakéhokoli platného průkazu totožnosti, kterým by se prokázal při jeho převzetí.

Vyjádření žalované

11. Žalovaná je přesvědčena, že v případě žalobce byly splněny veškeré podmínky pro zamítnutí žádosti, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, bylo dostatečně a řádně odůvodněno a je v souladu s platnými právními předpisy, jakož i zásadami správního řízení. Proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
12. Žalovaná uvádí, že žalobní námitky jsou ve většině shodné s námitkami odvolacími, proto odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dodává, že žalobce v odvolacím řízení nijak netvrdil ani neprokával, že by na Velvyslanectví X dne 10. 2. 2025 podal prostřednictvím online registračního formuláře žádost o vydání cestovního dokladu, který si nebude moci údajně vyzvednout bez cestovního průkazu totožnosti. Naopak po celou dobu řízení setrval na argumentaci, že si takový doklad opatřit nemůže a že z území vycestovat nehodlá. O záměru žalobce z území nevycestovat svědčí i jeho žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpení pobytu na území pro překážku ve vycestování. Žalovaná upozorňuje, že i pokud by žalobce skutečně hodlal převzít cestovní doklad na zastupitelském úřadu v zahraničí, je tato situace žalobce řešitelná skrze žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti k vycestování podle § 114 odst. 1 a 4 zákona o pobytu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

cizinců u Policie ČR, která tento doklad vydává za účelem vycestování z území cizincům, kteří pozbyli pobytové oprávnění.

Posouzení věci soudem

13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání v souladu s ust. § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „ř. s.“), neboť žalobce s takovým postupem ve stanovené lhůtě nevyjádřil nesouhlas a žalovaná výslovně souhlasila. Soud vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Neshledal přitom vady, ke kterým by měl povinnost přihlédnout z moci úřední.
14. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud dospěl k závěru, že rozhodnutí není stíženo vadou nepřezkoumatelnosti, neboť žalovaná srozumitelně a dostatečně podrobně popsala, které skutečnosti vzala za podklad svého rozhodnutí, podle kterých právních norem rozhodla a jakými úvahami se přitom řídila.
15. Při věcném posouzení soud vycházel z následující právní úpravy v rozhodném znění:
16. Podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci, kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5.*
17. Podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti. To neplatí, jestliže žádost podle věty první nebyla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, v § 45 nebo v době, kdy se tento zákon na cizince nevztahuje podle § 2.*
18. Podle § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců *cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá ministerstvo na žádost cizince,*
 - a) který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, byl-li mu na území povolen dlouhodobý pobyt, nebo přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie,*
 - b) kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b) nebo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle zvláštního právního předpisu, pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu, nebo*
 - c) kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodů podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), pokud pobývá na území bez platného cestovního dokladu.*

Cizinci podle písmene a) se cestovní průkaz totožnosti vydá s dobou platnosti nejdéle na 180 dnů a s územní platností do všech států světa; cizinci podle písmene b) a c) s dobou platnosti nejdéle na 365 dnů a s územní platností do všech států světa.
19. Soud se v prvé řadě zabýval vymezením předmětu soudního přezkumu v projednávané věci. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 10. 4. 2024 žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti u OAMP Ministerstva vnitra, které tuto žádost zamítlo s odůvodněním,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

že žalobce nesplňuje žádnou z podmínek uvedených v § 114 odst. 5 a 6 zákona o pobytu cizinců. Žalobce ve svém odvolání namítal, že splňuje podmínky uvedené v § 114 odst. 5 písm. c) a rovněž v písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná prvostupňové rozhodnutí potvrdila a konstatovala, že žalobce skutečně nesplňuje žádnou z podmínek uvedených v § 114 odst. 5 a 6 zákona o pobytu cizinců. S tímto právním závěrem žalované žalobce v žalobě nesouhlasí, napadá rozhodnutí žalované i co do posouzení podmínek uvedených v § 114 odst. 5 písm. c) a b) zákona o pobytu cizinců a ve vztahu k těmto ustanovením také rozvíjí svou argumentaci. Žalobce v žalobě rovněž výslovně uvádí, že nijak nezpochybňuje, že cestovní průkaz totožnosti lze cizinci vydat, je-li o něj požádáno za účelem vycestování (tzn. ve smyslu § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců), což opět dále rozvádí. Dle názoru soudu je tak postaveno na jisto, že žalobce požaduje, aby soud přezkoumal, zda žalovaná posoudila správně (v souladu se zákonem), že u žalobce nebyly naplněny podmínky pro vydání cestovního průkazu totožnosti ministerstvem za účelem vycestování podle § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců.

20. Ustanovení § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců stanoví podmínky, jež musí být současně splněny, aby ministerstvo mohlo žadateli vydat cestovní průkaz totožnosti.
21. Podle § 114 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo na žádost cizince vydá cestovní průkaz totožnosti, jsou-li splněny čtyři následující podmínky: 1) o cestovní průkaz totožnosti je žádáno za účelem vycestování z území, 2) cizinec nemá platný cestovní doklad, 3) nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem a 4) cizinci byl na území povolen dlouhodobý pobyt nebo přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie. V případě, že některá z podmínek není splněna, není možné cestovní průkaz totožnosti vydat.
22. Podle § 114 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců **cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá ministerstvo na žádost cizince**, jsou-li kumulativně splněny tři následující podmínky, a to: 1) o cestovní průkaz totožnosti je žádáno za účelem vycestování z území, 2) cizinci bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, a to buď podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), nebo podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, 3) cizinec pobývá na území bez platného cestovního dokladu.
23. Podle § 114 odst. 5 písm. c) zákona o pobytu cizinců **cestovní průkaz totožnosti k vycestování vydá ministerstvo na žádost cizince** jsou-li kumulativně splněny tři následující podmínky, a to: 1) o cestovní průkaz totožnosti je žádáno za účelem vycestování z území, 2) cizinci bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodů podle § 33 odst. 1 písm. a) nebo b), 3) cizinec pobývá na území bez platného cestovního dokladu.
24. Pro všechny případy uvedené pod písm. a) až c) je společné, že žadatel musí na území ČR pobývat na základě určitého (platného) pobytového oprávnění. Zejména tuto podmínku žalovaná u žalobce neshledala, soud se proto na otázku jejího výkladu zaměřil.
25. Ze správního spisu vyplývá, že posledním pobytovým oprávněním, na základě kterého žalobce pobýval na území ČR, bylo vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jehož platnost skončila ke dni 23. 6. 2022. Dne 1. 6. 2022 žalobce požádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR za účelem strpění pobytu na území z důvodu dle § 43 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. O této žádosti nebylo do dne vydání napadeného rozhodnutí pravomocně rozhodnuto. Tyto skutečnosti nejsou mezi účastníky řízení sporné.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

26. Z uvedeného vyplývá, že žalobce ke dni podání nyní předmětné žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti ještě neměl povolen dlouhodobý pobyt a ani již neměl platné vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území (a neměl povolen ani přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie). Žalobce v této době pobýval na území ČR pouze na základě tzv. fikce pobytu ve smyslu ust. § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, jak ostatně i sám uvádí.
27. Soud se zcela ztotožňuje s právním názorem žalované, že pro konstatování o naplnění podmínky, že *cizinci bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území* či *vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území*, není existence pouhé fikce takového pobytu dostatečná.
28. Otázkou, jaké právní účinky vyvolává podaná žádost o udělení či prodloužení pobytového oprávnění, se judikatura správních soudů již mnohokrát zabývala. Nejvyšší správní soud opakovaně vysvětlil, že nové žádosti o povolení dlouhodobého pobytu nelze podávat, pokud cizinec pobývá v ČR na základě pobytové fikce, neboť opačný výklad by mohl vést k nežádoucímu řetězení žádostí, a tedy k umělému prodlužování pobytu na základě fikce.
29. Soud si je vědom, že v právě řešeném případě se nejedná o takovéto hrozící prodlužování pobytu cestou řetězení žádostí, neboť žalobce s odkazem na fikci pobytu žádal o cestovní průkaz totožnosti k vycestování. I přesto podmínku platného pobytového oprávnění stanovenou v § 114 odst. 5 písm. a) až c) nelze pominout ani jinak redukovat. Naopak je třeba trvat na tom, že je-li žádost podána u Ministerstva vnitra, je ministerstvo povinno naplnění podmínky platného povolení k pobytu zkoumat, na rozdíl od policie, která může vydat cestovní průkaz totožnosti i cizinci, který platným pobytovým oprávněním nedisponuje (§ 114 odst. 1 až 4 zákona o pobytu cizinců). Soud je toho názoru, že fikci pobytu nelze stavět na roveň samotnému vízu či povolení k pobytu, a to ani pro účely podání žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti ministerstvem.
30. V rozsudku ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020, pod bodem 13, Nejvyšší správní soud vyslovil: *„Fikce působí jen tak, jak fikce má působit. Vytváří podmínky, aby cizinec mohl na území ČR legálně setrvat do rozhodnutí o své žádosti. Fikce pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců tedy není skutečným povolením k pobytu.“*
31. Podle rozsudku NSS ze dne 29. 3. 2017, čj. 8 Azs 11/2017-32, bod 20: *„Takový pobyt (na základě fikce pobytového oprávnění – pozn. soudu) na území však – ač oprávněný – není kvalitativně zcela totožný s povolením k dlouhodobému pobytu samotným, neboť jeho smyslem je pouze vytvoření kontinuity mezi jednotlivými pobytovými tituly“.*
32. Podle rozsudku ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 268/2017-22: *„Postavení na roveň fikce povoleného pobytu a v řízení povoleného pobytu by šlo proti smyslu právní úpravy. Ta vychází z existence řízení, ve kterém se o tom, zda bude povolení k pobytu přiznáno, rozhoduje. Pokud by však samotná žádost vyvolávala stejné účinky jako povolení přiznané na základě proběhlého řízení, toto řízení by ztrácelo smysl.“* V citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud zdůraznil, že neposuzoval situaci hrozící řetězením žádostí o pobytová oprávnění, nýbrž pobytový status cizinky v době podání žádosti o pobytové oprávnění.
33. V rozsudku ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 Azs 36/2019-19 se pak Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda zákonný zástupce cizince narozeného na území České republiky, který zde pobývá pouze na základě odkladného účinku přiznaného žalobě proti rozhodnutí o neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, je oprávněn podat za narozeného cizince

žádost o vydání k povolení k dlouhodobému pobytu. Dospěl přitom k závěru, že nikoli. Ve vztahu k fikci pobytu uvedl, že *„ani nemožnost aplikovat některá východiska citovaných závěrů na případ stěžovatele, jemuž samotnému fikce pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců nesvědčí (a tedy nehrozí v pravém smyslu řetězení žádosti o pobytová oprávnění – pozn. městského soudu), nepřeváží nad obecným požadavkem, aby byl stejným pojmem přikládán stejný význam, a to především v rámci stejného právního předpisu. Za klíčový lze přitom označit argument, že fikce pobytu (a to i v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o neprodloužení povolení k pobytu) má především chránit cizince před nutností opustit území České republiky, než je s konečnou platností rozhodnuto o jeho žádosti o prodloužení povolení k pobytu. Jejím účelem však není umožnit cizinci podávat další žádosti v režimu zákona o pobytu cizinců (a to ani zprostředkovaně), které jsou podmíněny existujícím povolením k dlouhodobému pobytu.“*

34. S oporou výše uvedených judikturních závěrů městský soud uzavírá, že fikci pobytu podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců nelze stavět na roveň vízu či povolení k dlouhodobému pobytu a tento výklad je třeba podržet i ve vztahu k možnosti podat žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti k vycestování ministerstvem podle § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců.
35. V posuzovaném případě žalobce nesplnil jednu z podmínek uvedených v § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, a proto byl závěr žalované, že ministerstvo nebylo oprávněno vydat žalobci cestovní průkaz totožnosti k vycestování, v souladu se zákonem.
36. S ohledem na shora uvedené pokládá soud za nadbytečné se hlouběji zabývat tím, zda žalobce dostatečně tvrdil a doložil svůj záměr *vycestovat* z území ČR. Spíše na okraj soud podotýká, že pokládá za vedlejší, že žalobce v průběhu správního řízení nedoložil, že se registroval do systému X velvyslanectví pro podání žádosti o cestovní pas. Nelze přehlédnout, že žalobce spolu s formulářovou žádostí o vydání cestovního průkazu totožnosti předložil OAMP také čestné prohlášení, že důvodem jeho žádosti je vyřízení cestovního pasu na ambasádě X v Paříži, která s ním nekomunikuje, z čehož je úmysl k vycestování zřejmý. Rovněž skutečnost, že žalobce o dva roky dříve podal (před koncem platnosti víza) žádost o povolení k dlouhodobému pobytu, aby na území ČR nepobýval „nelegálně“, dle názoru soudu nijak nevylučuje jeho nynější záměr vycestovat za účelem získání, resp. prodloužení platnosti jeho cestovního dokladu.
37. Dále soud pro úplnost dodává, že žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti k vycestování podle § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců nelze odůvodňovat potřebou tohoto průkazu pro účely povolení k dlouhodobému pobytu, jak činí žalobce. Předně proto, že účelem cestovního průkazu totožnosti k vycestování je výhradně jednorázová cesta mimo území České republiky, nikoli získání pobytového oprávnění.
38. V rozsudku ze dne 25. 10. 2017, č. j. 1 Azs 241/2017-32, bodu 22, 24 a 25, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Ohledně námítky stěžovatele, že se postupem správních orgánů dostal do administrativní pasti, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s pohledem krajského soudu. V nyní rozebírané věci je napadáno rozhodnutí o nevydání cestovního průkazu totožnosti, a to z důvodu nesplnění zákonem vymezených podmínek. V takovém případě neexistuje možnost takový průkaz vydat, což není projevem formalismu, jak namítal stěžovatel, ale povinnosti správních orgánů, resp. soudu řídit se platnou právní úpravou. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 12. 2008, č. j. 7 As 21/2008 – 101, „[s]právní orgány nejsou nadány pravomocí posoudit zákonnost či ústavnost právních předpisů, které mají povinnost aplikovat. Pokud správní orgán*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

dospěje k závěru, že na daný případ dopadá určitý právní předpis, je zásadně povinen jej aplikovat i za situace, že je přesvědčen o jeho protizákonnosti nebo dokonce protiústavnosti.“ [...] „správní orgán ve zcela výjimečných případech může, resp. musí rozhodnout jinak, než jak vyplývá ze samotného textu zákona. Takovým způsobem by mohl být prolomen stěžovatelem namítaný „začarovaný kruh“. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s pohledem krajského soudu, že k takovému průlomů nemůže ve stěžovatelově případě dojít u rozhodnutí o žádosti o vydání cestovního průkazu totožnosti, neboť nezbytnou podmínkou pro vydání tohoto průkazu je skutečnost, že je žádáno za účelem vycestování z území. [...] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledává možný prostor pro uvážení při rozhodování o vydání povolení k přechodnému pobytu. Konkrétně by bylo možno uvažovat o tom, zda je k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu dle § 87b nutno předložit všechny požadované podklady, tj. vedle fotografie, dokladu o zdravotním pojištění a dokladu o zajištění ubytování na území i cestovní doklad.“

39. Z uvedeného vyplývá, že pokud žadatel nesplňuje jednu ze zákonných podmínek pro vydání cestovního průkazu totožnosti k vycestování, nemá správní orgán jinou možnost, než takovou žádost zamítnout, respektive cestovní průkaz totožnosti nevydat. Prostor pro správní uvážení (v rámci posuzování přiměřenosti správních rozhodnutí) lze spíše nalézt v řízeních o žádostech o pobytové oprávnění, kde v určitých mimořádných případech lze upustit od povinnosti předložit cestovní doklad. Potřeba doložení cestovního dokladu v řízení o žádosti o povolení k pobytu by mohla být prominuta i v důsledku judikatury Evropského soudu pro lidská práva s odkazem na čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2025, č. j. 10 A 10/2024- 38). Žalobce se tedy dle názoru soudu neocitá v neřešitelné situaci. Lze také dodat, že je-li situace žalobce nyní komplikovaná, způsobil si ji především on sám, neboť jak vyplynulo ze spisového materiálu a rovněž jak je soudu známo z úřední činnosti, žalobce po dlouhou dobu problém s končící, resp. skončenou platností svého cestovního pasu nijak neřešil.

Závěr a náklady řízení

40. Soud ze shora uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
41. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto soud II. výrokem rozhodl, že na náhradu nákladů řízení nemá právo. Žalovaná byla ve věci plně úspěšná, avšak nevznikly jí žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti. Proto jí soud jejich náhradu III. výrokem nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. listopadu 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.